



Lapsed ja piiblilugemine

Rev. Jane Howitt APÜ Baltimaade koordinaator (Läti Vabariik)

Kas olete kunagi kuulnud mõnd last oma pühapäevakooli klassist ütlemas, et piiblilugemine on igav? Või usuõpetuse tunnis arvamust, et Piibel ei oma tänapäeval enam tähtsust - on see ju raamat mis pandi kirja 2000 -4000 aastat tagasi! Kuidas on lugu meie endiga? Kuidas me tegelikult suhtume Piiblisse? Kas meil on Pauluse sarnast usaldust väita, et evangeelium on " Jumala vägi päästeks igaühele, kes usub?" (Rm 1:16). Millisele kohale oleme asetanud Piibli õpetades lapsi?

Lapsevanemate ja õpetajatena on meile ilmselt antud eriline vastutus oma laste ees, ning meie eneste vaade Piiblile kujundab kas teadlikult või alateadlikult ka laste suhtumist. Mõeldes siis piiblilugemisele koos lastega tõuseb esmaseks vajadus olla (kõigepealt) ise piiblilugeja. Peame olema need, kes on Jumala Sõnale avatud, juhivad Püha Vaimu hääle poolt, valmis lubama Sõnal kujundada meie elu, mõjutada meie otsuseid, tundeid ning tegusid. Kui ülalnimetatud toimib meie oma eludes, siis koos lastega Piibli juurde tulles, peaks meid kindlasti täitma ootus, et midagi sünnib selle kohtumise tulemusena. Siis oleme kindlad Jumala võimes (väes) rääkida laste vastu , ja ka selles, et nemad omavad võimet kuulda Tema häält.

Milline oleks siis meie roll, kui loeme Piiblit koos lastega? Tänapäeval on erinevaist kasvatusmeetoditest rääkides muutunud järjest enamkasutatavaks sõna "vahendaja / edasiandja" (ingl.k. - facilitator). Peaks see olema meie roll?

Vahendaja on keegi, kes annab edasi, teeb võimalikuks, avab ligipääsu. Tehes võimalikuks lastele juurdepääsu Piibli rikkuste juurde, peaksime võimaldama neil eelkõige ise avastada, midagi, mida Jumal ütleb. Mingil juhul ei tohiks piiblilugemine muutuda teadmiste kogumise või nendest arusaamise harjutuseks, vaid alati ja igal juhul peaks see olema kohtumine - elav, kogu olemust läbiv kohtumine lugeja ning loetud sõnade jumaliku autori vahel. Aga mil moel julgustada lapsi nõnda kohtuma?

Mulle tundub, et mida lihtsamad oskame olla, seda efektiivsem on meie poolt pakutav abi. Oma töökogemusest näen, kuidas lapsed on ikka ja jälle nõus vastama ülsekutsele avada Piibel, lugeda koos teksti ning jõuda selle sisuni erinevate küsimuste abil. Lastega koos Piiblit lugedes on mu esmaseks eesmärgiks aidata neil näha, mis loetud tekstis toimub. Küsin neilt näiteks: keda kohtame selles tekstis? Mida nad teevad? Kus nad on? Need on küsimused, millele saab vastuse leida igaüks lihtsalt teksti jälgides, ning kus ei mängi rolli lapse kristlik kogemus või intellektuaalsed võimed. Nii paneb iga laps enese jaoks kokku tekstikohase kujutise, pildi, ilma milleta tal osutub võimatuks antud teksti mõista või oma ellu rakendada.; pildi, mis tavalisel ühekordsel tekstilugemisel sageli loomata jääb.

Tekkinud pildist liigume edasi selle tõlgenduse e. mõistmise suunas. Mida see tekst tähendab? Kas oskame mõista, miks antud inimesed käitusid just sel viisil, miks Jeesus ütles just sellised sõnad või mis ta nende sõnadega mõtles? See juhivad meid piibliteksti mõistmises juba tasandi võrra sügavamale ning lastega töötades saab selles protsessis ära kasutada neile loomuomast uudishimu. Teame, et üks laste lemmiküsimusi on "Miks?" Küsides sisenevad lapsed teksti sündmustesse ning kujutavad endale ette näiteks Jeesust imesid tegemas või Jordani ääres seisemas. Mida vastame meie nende pärimisele? Kas püüame teksti "ära seletada" ? Või üritame neid veel sügavamale suunata arusaamises? Kas lubame neil jõuda omade järeldusteni või pakume välja eneste omad? Oleme jõudnud delikaatsust nõudvasse faasi piiblilugemises, ning abistava täiskasvanuna sagedamini oma nõutust tunnistades, oleks ehk ka kergem ohjeldada kiusatust pakkuda valmis vastuseid. (Sest kui palju on Jumalat ning jumalariiki puudutavaid asju, mille kohta jõuame selgusele alles taevas!) Kui lapsel on vastus olemas, puudub tal tarve tungida edasi, sügavamale. Kõik on selge. Kuid aidates ning

Julgustades last sisenema terve elu kestvasse Piiblit haaravasse otsingute ning avastuste protsessi, võime osutada kaugelt kasutoovamaiks, lubades Pühal Vaimul enesel olla nende õpetaja ning meeldetuletaja (Jh 14:26).

Seega osutub meie ülesandeks pigem julgustada last võtma see, millest ta on aru saanud ning aidata tal näha seda relevantsena tänapäeval. Kas on ehk mingi ühendus selle vahel mis toimus piiblisündmuse ning kaasajal toimuva vahel? Võibolla ehk mõni töötus, hoiatus, järgimistvääriv eeskuju? Siin liitub protsessi vastuse leidmise (tekstile reageerimise) element. Ja kuidas julgustada last reageerima? Ehk leiavad nad tekstist midagi, mida nad võiksid teha ka täna?

Kasutades lihtsaid küsimusi ning aegaandvat lähenemist, kombineerituna absoluutse usaldusega Jumala vastu, kes tahab suhelda sellega kes tema Sõna loeb, saab eesmärgiks juhatada last läbi teksti. Hiljutine kogemus sellise meetodi kasutamisest pärineb Eestimaa mitmest linnast, kus Avatud Piibli Ühingul avanes võimalus külastada erinevaid koole. Lapsed, kes omasid vähest või puuduvat eelteadmist Piiblist istusid ja otsisid püüdes kuulda, mida Piibel neile tahab öelda. Võiks öelda, et nad olid "liimitud" Piibli külge. Paljudel on seda ehk raske uskuda, kuid olime selle tunnistajaiks mitmes linnas. Ei ole olemas kavalaid nõkse või trikke tekitamiseks lastes huvi, on ainult töö, millele loob aluse palve ning sõltuvusetunnetus Jumalast, kes Ise on oma Sõna elavaks tegija.

Vaadeldes eelpoolöeldu valgel tööosa, millesse meid on kutsutud, peaksime ehk küsima ka endilt: kui kesksel kohal on Piibel meie töös, ning kas omame veendumust, et piiblit lugemise kaudu (vastandatuna piiblit lugude jutustamisele) jõuavad ka lapsed tegeliku jumalatundmiseni? Ülaltoodud lähenemist saab kasutada iga piiblit teksti puhul ning just taolises Avatud Piibli Ühingu töös leiame end sageli koos lastega silmitsi keerulise tekstiga. Siiski ei tohiks see muret valmistada, sest väga paljud tekstid osutuvad keerulisteks ning kui laps leiab tee ka keerulises tekstis on põhjust loota, et ta saab samaga hakkama lugedes Piiblit kodus või täiesti üksinda. Me võimaldame lastel kasvada sõltumatuteks piiblit lugejateks.

Kuidas muuta oma ühiskonda paremaks? Kindlasti ka sel teel, kui enam ja enam inimesi (kaasaarvatud meie ise ja meie lapsed) hakkavad piibellikke printsiipe rakendama oma igapäevaelus. Meie töö võib osutada palju olulisemaks kui praegu näha oskame!

Vahendanud: Mari Vahermägi